

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Pravni sustav EU-a i nacionalni pravni sustavi>**Redovni nacionalni sudovi**

Qrati ordinarji nazzjonali

Češka

L-istruttura tal-qorti fir-Repubblika Čeka hija magħmula minn 89 qorti distrettwali, tmien qrati reġjonalni u I-Qorti Suprema.

Qrati ordinarji — introduzzjoni

Guriżdizzjoni f'kawzi ċivili

Il-qrati distrettwali, il-qrati reġjonalni, il-qrati għoljin u I-Qorti Suprema tar-Repubblika Čeka huma responsabbi biex jiġjudikaw il-kawzi ċivili.

Qrati tal-prim'istana

Il-qrati distrettwali jisimghu u jiġjudikaw tilwim u kawzi legali oħra li jirriżultaw minn relazzjonijiet ċivili, tal-impieg, tal-familja u kummerċjali kull meta l-ebda qorti oħra ma jkollha għuriżdizzjoni materjali fuqhom skont il-liġi.

Kwistjonijiet oħra li mhumiex ta' natura privata (eż- dvar il-ħatra u t-tkeċċija tal-arbitri, dvar l-annullament ta' deċiżjoni ta' arbitraġġ, eċċ.) għandhom jinstemgħu u jiġi għjudikati mill-qrati distrettwali fi proċedimenti ċivili fejn il-liġi tipprevedi hekk.

Kawzi li jaqgħu taħt il-ġuriżdizzjoni ta' qorti distrettwali normalment jiġu deċiżi minn imħallef wieħed biss.

Fejn il-liġi hekk tiddetermina, l-impieg u kwistjonijiet oħra jinstemgħu minn awla li tikkonsisti minn imħallef u minn żewġ imħallfin li ma jkunux esperti fil-qasam.

Il-qrati reġjonalni jaġixxu bħala qrati tal-prim'istana f'kawzi u tilwim imsemmja fl-Artikoli 9(2) u 9a tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili.

Il-proċedimenti quddiem qorti reġjonalni bħala qorti tal-prim' istana jinstemgħu u jiġi deċiżi minn imħallef wieħed; awla li tikkonsisti minn president ta' awla u minn żewġ imħallfin tisma' u tiddeċċiedi dvar il-proċedimenti fl-ewwel istana, meta l-liġi tipprevedi hekk.

Il-Qorti Suprema tagħfi deċiżonijiet fl-ewwel istana abbaži tal-Artikolu 51 tal-Att Nru 91/2012 dwar id-dritt internazzjonali privat. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Qorti Suprema tirrikonoxxi d-deċiżonijiet finali tal-qrati barranin.

Il-Qorti Suprema tippresjedi bħala awla jew Awla Manja.

It-Tieni Istanza

Meta l-qrati distrettwali jisimghu l-każ fl-ewwel istana, qorti reġjonalni tkun il-qorti tal-appell (il-qorti tat-tieni istana).

Meta l-qrati reġjonalni jisimghu l-każ fl-ewwel istana, il-qrati għolja jaġixxu bħala l-qrati tal-appell.

Il-qorti għolja tippresjedi bħala awla li tikkonsisti minn president tal-awla u minn żewġ imħallfin sakemm ma jkunx hemm dispożizzjonijiet legali separati bil-kontra.

Bażiġjet ta' data legali

Il-leġiżlazzjoni tar-Repubblika Čeka tinsab fuq il-portal uffiċċiali tal-gvern Ček (biċ-Ček biss).

L-aċċess għall-baži tad-data legali huwa mingħajr ħlas?

Iva, dan il-portal biss jipprovdie estratti leġiżlattivi mingħajr ħlas.

Guriżdizzjoni f'kawzi kriminali

Il-qrati distrettwali, il-qrati reġjonalni, il-qrati għoljin u I-Qorti Suprema tar-Repubblika Čeka huma responsabbi biex jiġjudikaw il-kawzi kriminali.

Qrati tal-prim'istana

Sakemm l-Att Nru 141/1961 dwar proċedimenti kriminali ma jiddeċċi minn ieħor, il-proċedimenti fl-ewwel istana jseħħi fil-qorti distrettwali.

Il-proċedimenti kriminali quddiem qorti jiġi deċiżi minn awla ta' mħallfin jew minn imħallef wieħed; il-President tal-Awla jew l-imħallef waħdieni jiddeċċiedi waħdu biss meta dan ikun espressament previst mil-liġi. Il-kmamar tal-qorti distrettwali huma magħmula minn president ta' awla u minn żewġ imħallfin mhux esperti. President tal-Awla jew imħallef jista' jaġixxi bħala mħallef wieħed. Imħallef biss jista' jaġixxi bħala president tal-awla.

Il-qrati reġjonalni jisimghu proċedimenti fl-ewwel istana dwar reati kriminali li fir-rigward tagħhom il-liġi tipprovdie għal sentenza ta' mill-inqas ħames snin habs, jew fejn tista' tiġi imposta sentenza eċċeżzjoni. Il-qrati reġjonalni jaġixxu wkoll bħala qrati tal-prim' istana fir-rigward ta' reati kriminali msemmija fl-Artikolu 17 (1) tal-Att dwar il-Proċedimenti Kriminali anki jekk il-piena minima ta' prigunerija hija aktar baxxa.

Il-qrati reġjonalni jaġixxu f'awli. Imħallef wieħed jagħti deċiżonijiet fil-każiċċi jippresti fil-liġi tippaġġi dvar il-proċedimenti fil-qrati.

L-awli reġjonalni tal-qorti huma magħmulin minn

president ta' awla u ta' żewġ imħallfin mhux esperti jekk dawn jaġixxu bħala qrati tal-prim' istana f'kawzi kriminali;

president tal-awla u ta' żewġ imħallfin f'każiċċi oħra.

President tal-Awla jew imħallef jista' jaġixxi bħala mħallef wieħed. Imħallef biss jista' jaġixxi bħala president tal-awla.

It-Tieni Istanza

Il-qorti regionali superjuri tiddeċċiedi dwar l-appelli mis-sentenzi tal-qorti distrettwali. Il-qorti għolja superjuri tiddeċċiedi dwar appelli minn sentenzi ta' qorti reġjonalni fl-ewwel istana.

Il-qorti għolja tippresjedi bħala awla li tikkonsisti minn president tal-awla u minn żewġ imħallfin sakemm ma jkunx hemm dispożizzjonijiet legali separati bil-kontra.

Guriżdizzjoni f'kawzi amministrattivi

Ir-rwl tal-ġudikatura f'materji amministrattivi huwa li jipproteġgi d-drittijiet individwal ta' persuni fiziċċi u ġuridiċi skont il-liġi pubblika.

Dan ir-rwl jitwettaq mill-qrati amministrattivi. Dawn huma awli speċjalizzati fi ħdan is-sistema tal-qrati reġjonalni li jaġixxu bħala qrati tal-prim' istana.

Il-qrati amministrattivi huma magħmula minn: il-president tal-qorti reġjonalni, il-viči presidenti u l-imħallfin. Il-kawzi individuali jinstemgħu minn awla komposta minn tliet imħallfin.

Il-qrati amministrattivi jiddeċċiedi dwar

il-lementi kontra deċiżonijiet amministrattivi maħruġa minn korp eżekutti, korp tal-gvern lokali jew reġjonalni, persuna fiziċċi jew ġuridiċi jew korp ieħor li għandhom is-setgħa li jiddeċċiedi dwar id-drittijiet individwal ta' persuni fiziċċi u ġuridiċi fl-amministrazzjoni pubblika (minn hawn 'il-quddiem "korp amministrattiv");

il-protezzjoni kontra n-nuqqas li taġixxi awtorità amministrattiva;

il-protezzjoni kontra intervent illegali minn korp amministrattiv;

azzjonijiet dwar kwistjonijiet ta' ġuriżdizzjoni;

kwistjonijiet elettorali u kwistjonijiet relatati mar-referenda lokali jew reġjonali;

kwistjonijiet relatati ma' partiti politici u movimenti politici;

ir-revoka ta' miżura ta' natura generali jekk parti minnha li hija kontra l-liġi;

kwistjonijiet dixxiplinari li għandhom x'jaqsmu ma' mħallfin, uffiċjali tal-qorti, prosekturi tal-istat u bailiffs;

kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu ma' certi regoli ta' kondotta professionali.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema hija l-qorti amministrattiva tal-aħħar istanza u tikkonsisti mill-President tal-Qorti Amministrattiva Suprema, il-viċi presidenti u l-imħallfin. Il-kawži individwali jinstemgħu normalment minn awla magħmulu minn tliet imħallfin.

Minbarra mis-smiġħ tal-appelli, il-Qorti Amministrattiva Suprema tiddeċċiedi dwar ix-xoljiment ta' partit politiku jekk ta' moviment politiku, is-sospensjoni jew it-tkompliha tal-aktivitajiet tagħhom, dwar kwistjonijiet ta' ġuriżdizzjoni u dwar ir-revoka ta' miżuri ta' natura generali jekk parti minnha. Il-ġuriżdizzjoni sostantiva ulterjuri tal-Qorti Amministrattiva Suprema hija stabilita f'l-iġġiġiet spċifici.

Aktar dettalji fuq is-sit web dwar **I-Atlas Gudizzjaru Ewropew f'Materji Ċivili - is-Sistema Gudizzjarja tar-Repubblika Čeka**.

Aktar informazzjoni tista' tinkiseb fuq is-sit web li ġej: [Nejvyšší správní soud](#) (Qorti Amministrattiva Suprema).

Holoq relataoti

Sistema Gudizzjarja

L-aħħar aġġornament: 09/11/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhix fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbilta jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jekk dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħiġ bok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.